

OIKEUSMINISTERIÖ
Johanna Suurpää
Osastopäällikkö, ylijohdaja
Demokratia- ja julkisoikeusosasto

Muistio Liite 1

Etnisten suhteiden neuvottelukunnan asettaminen kaudelle 18.6.2025 – 17.6.2029

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ja sen tehtävät

Maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden ja kansalaisjärjestöjen välisen vuoropuhelun edistämistä varten on etnisten suhteiden neuvottelukunta. Etnisten suhteiden neuvottelukunta toimii oikeusministeriön yhteydessä. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Etnisten suhteiden neuvottelukunnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa etnisten suhteiden neuvottelukunnasta (771/2015).

Neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä maahanmuuttajien, etnisten vähemmistöjen, viranomaisten, poliittisten puolueiden ja kansalaisjärjestöjen välillä;
- 2) seurata etnisten suhteiden kehittymistä yhteiskunnassa ja tehdä aloitteita maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen osallistumisen ja vaikuttamisen edistämiseksi, näiden ryhmien henkilökohtaisen turvallisuudentunteen parantamiseksi ja eri väestöryhmien välisen myönteisen asenneilmapiirin kehittämiseksi;
- 3) toimia asiantuntijaelimenä antamalla lausuntoja sekä tekemällä esityksiä ja aloitteita maahanmuutto-, kotouttamis- ja yhdenvertaisuuspolitiikan eri osa-alueiden kehittämiseksi;
- 4) tehdä aloitteita etnisiä suhteita koskeviksi selvitys- ja kehittämishankkeiksi sekä osallistua niihin;
- 5) tiedottaa etnisten suhteiden kehittymisestä sekä tehdä tunnetuksi monimuotoisen yhteiskunnan etuja.

Neuvottelukunnan kokoonpano

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja vähintään kaksi ja enintään kolme varapuheenjohtajaa sekä korkeintaan 34 muuta jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Neuvottelukunnalla on päätoiminen pääsihteeri ja sihteeri, jotka ovat palvelussuhteessa oikeusministeriöön. Neuvottelukunnalla voi olla myös sivutoimisia sihteereitä ja asiantuntijoita ja muuta henkilökuntaa.

Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii oikeusministeriön kansliapäällikkö. Varapuheenjohtajistossa on oltava maahanmuuttajien tai etnisten vähemmistöjen edustaja ja eduskunnassa edustettuina olevien poliittisten puolueiden edustaja.

Neuvottelukunnassa on edustettuna oikeusministeriön, sisäministeriön, ulkoministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloja, eduskunnassa edustettuina olevia poliittisia puolueita, keskeisiä työmarkkinajärjestöjä, Suomen Kuntaliitto ry:tä, maahanmuuttajia tai etnisiä vähemmistöjä edustavia rekisteröityjä yhdistyksiä tai rekisteröityjä uskonnollisia yhdyskuntia sekä neuvottelukunnasta annetun asetuksen 5 §:ssä tarkoitettuja alueellisia neuvottelukuntia.

Varapuheenjohtajat

Maahan muuttaneita ja etnisiä vähemmistöjä edustavaksi varapuheenjohtajaksi esitetään varapuheenjohtaja Sami Tanskasta Joensuun seudun monikulttuurisuusyhdistys ry:stä. Eduskuntaryhmät ovat keskenään sopineet ja esittäneet neuvottelukunnan toiseksi varapuheenjohtajaksi kansanedustaja Maaret Castrénin Kokoomuksen eduskuntaryhmästä. Kolmanneksi varapuheenjohtajaksi esitetään neuvotteleva virkamies Anna Bruunia työ- ja elinkeinoministeriöstä, joka samalla toimii neuvottelukunnan työjaoston puheenjohtajana.

Jäsenet

Neuvottelukunnan kokoonpanoon esitetään puheenjohtajan ja kolmen varapuheenjohtajan lisäksi 32 varsinaista jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kokoonpanossa olevista tahoista kymmenen edustaa maahanmuuttajia tai etnisiä vähemmistöjä.

Maahan muuttaneita ja etnisiä vähemmistöjä edustavien järjestöjen valintaesitys perustuu oikeusministeriölle saapuneiden hakemusten perusteella tehtyyn järjestövalintaan ja järjestövalinnan jälkeen kyseisten järjestöjen esittämiin ehdokkaisiin.

Oikeusministeriön järjestämän avoimen haun kautta 60 rekisteröityä yhdistystä ja uskonnollista yhdyskuntaa haki jäsenyyttä valtakunnalliseen neuvottelukuntaan. Hakevien yhdistysten tai yhdyskuntien tuli olla rekisteröityneitä. Neuvottelukuntaan oli mahdollista hakea mukaan useamman yhdistyksen, yhdyskunnan tai epävirallisen yhteisön muodostamana yhteenliittymänä.

Kokoonpanoon esitetyt kymmenen yhdistystä toimittivat hakemuksensa määräajassa. Esitettävistä yhdistyksistä kuusi ovat uusia neuvottelukunnan kokoonpanossa, mikä edistää yhdistysten ja yhdyskuntien rotaatiota ja kokoonpanon uudistumista. Hakemusten pisteytyksen ja arvioinnin perusteella oikeusministeriö esittää, että seuraavat yhdistykset esitetään nimettäväksi neuvottelukunnan jäseniksi:

- Espoon monikulttuuriset lapset ja nuoret ry (UUSI)
- Mirsal ry (UUSI)
- Moniheli ry

- Monaliiku - Monikansallisten naisten hyvinvointi ja liikunta ry (UUSI)
- Moniperheet ry (UUSI)
- Pakolaisnuorten tuki ry
- Suomen monikulttuurinen liikuntaliitto FIMU ry
- Tuglas-seura ry
- Ukrainalaisten Yhdistys Suomessa ry (UUSI)

Yhdistysvalinnassa huomioidut kriteerit

Haun aikana järjestetyissä tiedotustilaisuuksissa hakijoille kerrottiin jäsenvalinnassa huomioitavista asioista. Valintakriteereissä painotettiin hakijan edustavuutta, erityisesti maahan muuttaneiden perustamia tai heitä edustavia yhdistyksiä sekä etnisiä vähemmistöjä edustavia yhdistyksiä. Huomioon otettiin myös järjestöjen vaihtuvuus uudessa kokoonpanossa sekä järjestöjen alueellinen jakauma.

Tasa-arvon toteutuminen kokoonpanossa

Kaikkien tahojen nimeämispyyntöissä pyydettiin huomioimaan sukupuolten tasa-arvoinen edustus tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a § mukaan.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtajan ja kolmen varapuheenjohtajan lisäksi 32 varsinaista jäsentä. Heistä 59 %:ia (21) on naisia ja 41 %:ia (15) on miehiä. Ehdotettu kokoonpano täyttää naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n 1 momentin vaatimukset.

Pysyvät asiantuntijat

Neuvottelukuntaa koskevan asetuksen (771/2015) 3 §:ssä säädetään, että oikeusministeriö voi nimittää neuvottelukuntaan pysyviä asiantuntijoita.

Neuvottelukunnan toimikausi

18.6.2025 - 17.6.2029

Taloudelliset vaikutukset

Neuvottelukunnan menot maksetaan oikeusministeriön toimintamomentilta 25.01.01.

Esitys

Valtioneuvosto asettaa etnisten suhteiden neuvottelukunnan (ETNO) toimikaudeksi
18.6.2025 – 17.6.2029